

บทที่ 5

บทสรุป

จากการศึกษาผลลัพธ์ ไอดีลของเรสติคิวบันพีชคณิต BCK ในบทที่ 3 เราสรุปได้ดังนี้

5.1 คุณสมบัติของไอดีลในพีชคณิต BCK

5.1.1 เมื่อกำหนดให้ $\underline{X} = (X; *, 0)$ เป็นพีชคณิต BCK และ $A \subseteq X$ เป็นไอดีลบน $\underline{X}$

จะได้ว่า A มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1) ถ้า $a_1, a_2 \in A$ และ $a_1 * a_2, a_2 * a_1 \in A$

2) ถ้า $a \in A$ และ $x \in X$ และ $a * x \in A$

3) ถ้า $a \in A$ และ $x \in X$ และ $x * (x * a) \in A$

5.1.2 เมื่อกำหนดให้ $\underline{X} = (X; *, 0)$ เป็นพีชคณิต BCK ที่มีขอบเขต และ A เป็นไอดีลบน $\underline{X}$ จะได้ว่า $1 \in A$ ก็ต่อเมื่อ $A = X$

5.2 คุณสมบัติ่างๆ ของเรสติคิวคลาส $(X|_{\sim_A}; *, [0]_{\sim_A})$

5.2.1 ถ้า $\underline{X} = (X; *, 0)$ เป็นพีชคณิต BCK และ $A \subseteq X$ เป็นไอดีลบน $\underline{X}$ และ $\sim_A$ เป็นความสัมพันธ์สมภาคบน $\underline{X}$ ที่กำหนดโดย A

5.2.2 เมื่อกำหนดให้ $\underline{X} = (X; *, 0)$ เป็นอินพลิเคทิฟ พีชคณิต BCK และ θ เป็นความสัมพันธ์สมภาคบน $\underline{X}$ จะได้ว่า $(x, y) \in \theta$ ก็ต่อเมื่อ $(x * y, y * x) \in \theta$ สำหรับทุก $x, y \in X$

5.2.3 เมื่อกำหนดให้ $\underline{X} = (X; *, 0)$ เป็นพีชคณิต BCK และ $A \subseteq X$ เป็นไอดีลบน $\underline{X}$ นิยามการดำเนินการ $*$ บน $X|_{\sim_A}$ โดย $[x]_{\sim_A} * [y]_{\sim_A} = [x * y]_{\sim_A}$ จะได้ว่า $(X|_{\sim_A}; *, [0]_{\sim_A})$ เป็นพีชคณิต BCK

5.2.4 เมื่อกำหนดให้ $\underline{X} = (X; *, 0)$ เป็นพีชคณิต BCK และ $A \subseteq X$ เป็นไอเดียบัน $\underline{X}$

ดังนั้น $[0]_{\sim A} = A$

5.2.5 เมื่อกำหนดให้ $\underline{X} = (X; *, 0)$ เป็นพีชคณิต BCK และ $A \subseteq X$ เป็นไอเดียบัน $\underline{X}$

ดังนั้น $A = \{0\}$ ก็ต่อเมื่อ $[x]_{\sim A} = \{x\}$ สำหรับทุก $x \in X$

5.3 คุณสมบัติของเรศิวิคลาส $(X|_{\theta}; *, [0]_{\theta})$ เมื่อ θ เป็นความสัมพันธ์สมภาค

5.3.1 เมื่อกำหนดให้ $\underline{X} = (X; *, 0)$ เป็นคอมมิวเทฟ พีชคณิต BCK และ θ เป็นความสัมพันธ์สมภาคบน $\underline{X}$ กำหนดการดำเนินการ $*$ บน $X|_{\theta}$ โดย $[x]_{\theta} * [y]_{\theta} = [x * y]_{\theta}$ จะได้ว่า $(X|_{\theta}; *, [0]_{\theta})$ เป็นพีชคณิต BCK

5.3.2 เมื่อกำหนดให้ $\underline{X} = (X; *, 0)$ เป็นคอมมิวเทฟ พีชคณิต BCK และ θ เป็นความสัมพันธ์สมภาคบน $\underline{X}$ จะได้ว่า $(X|_{\theta}; *, [0]_{\theta})$ เป็นคอมมิวเทฟ พีชคณิต BCK

5.4 คุณสมบัติของเรศิวิคลาส $(X|_{\sim A}; \circ, [0]_{\sim A})$ เมื่อ $\circ$ แตกต่างจาก $*$

5.4.1 เมื่อกำหนดให้ $\underline{X} = (X; *, 0)$ เป็นพีชคณิต BCK ที่มีเงื่อนไข (S) จะได้ว่า $(X; \circ, 0)$ ก็ต่อเมื่อ $X = \{0\}$

5.4.2 เมื่อกำหนดให้ $\underline{X} = (X; *, 0)$ เป็นพีชคณิต BCK ที่มีเงื่อนไข (S) ดังนี้

1. ถ้า $x \circ y = c$ และ $z * c = 0$

เมื่อ $z \in \{0, x, y, x * y, y * x, c * x, c * y\}$

2. $x \circ y = y \circ x$ สำหรับทุก $x, y \in X$

3. ถ้า $x \circ y = 0$ และ $x = y$

4. $(x \circ y) \circ z = (x \circ z) \circ y$ สำหรับทุก $x, y, z \in X$

5. $(x \circ y) \circ z = x \circ (y \circ z)$ สำหรับทุก $x, y, z \in X$

5.4.3 เมื่อกำหนดให้ $\underline{X} = (X; *, 0)$ เป็นโพซิทีฟอิมพลิกेटีฟ พีชคณิต BCK ที่มีเงื่อนไข (S) และ $A \subseteq X$ เป็นไอเดียบัน $\underline{X}$ จะได้ว่า $[0]_{\sim A}$ เป็นสมาชิกเอกลักษณ์ของ $(X|_{\sim A}; \circ, [0]_{\sim A})$

5.4.4 เมื่อกำหนดให้ $\underline{X} = (X; *, 0)$ เป็นโพซิทีฟอิมพลิกेटีฟ พีชคณิต BCK ที่มีเงื่อนไข (S) และ $A \subseteq X$ เป็นไอเดียบัน $\underline{X}$ จะได้ว่า $(X|_{\sim A}; \circ, [0]_{\sim A})$ เป็นไมโนยด์

5.4.5 เมื่อกำหนดให้ $\underline{X} = (X; *, 0)$ เป็นโพซิทีฟอิมพลิกेटीฟ พีชคณิต BCK ที่มีเงื่อนไข (S) และ $A \subseteq X$ เป็นไอเดียบัน $\underline{X}$ จะได้ว่า $(X|_{\sim A}; \circ, [0]_{\sim A})$ เป็นกึ่งແລຕทິບ

5.4.6 เมื่อกำหนดให้ $\underline{X} = (X; *, 0)$ เป็นพีชคณิต BCK และ $0 \neq r \in X$ กำหนดการดำเนินการ Δ_r บน X โดย $x \Delta_r y = (x * r) * y$ สำหรับทุก $x, y \in X$ จะได้ว่า $(X; \Delta_r, 0)$ ဆอดคล้องกับคุณสมบัติดังต่อไปนี้

$$1) (x \Delta_r (x \Delta_r y)) \Delta_r y = 0 \quad \text{BCK 2}$$

$$2) x \Delta_r x = 0 \quad \text{BCK 3}$$

$$3) 0 \Delta_r x = 0 \quad \text{BCK 4}$$

$$4) (x \Delta_r y) \Delta_r z = (x \Delta_r z) \Delta_r y \quad \text{BCK 7}$$

$$5) (x \Delta_r y) \Delta_r x = 0 \quad \text{BCK 8}$$

$$6) x \Delta_r (x \Delta_r (x \Delta_r y)) = x \Delta_r y \quad \text{BCK 9}$$

5.4.7 เมื่อกำหนดให้ $\underline{X} = (X; *, 0)$ เป็นโพซิทีฟอิมพลิกेटีฟ พีชคณิต BCK และ $0 \neq r \in X$ จะได้ว่า $(X; \Delta_r, 0)$ จะဆอดคล้องกับคุณสมบัติดังต่อไปนี้

$$((x \Delta_r y) \Delta_r (x \Delta_r z)) \Delta_r (z \Delta_r y) = 0 \quad \text{BCK 1} \quad \text{สำหรับทุก } x, y, z \in X$$

5.4.8 เมื่อกำหนดให้ $\underline{X} = (X; *, 0)$ เป็นโพซิทีฟอิมพลิกेटีฟ พีชคณิต BCK, $A \subseteq X$ และ $0 \neq r \in A$ จะได้ว่า A เป็นไอเดียบัน $\underline{X}$ ก็ต่อเมื่อ A เป็นไอเดียบัน $(X; \Delta_r, 0)$

5.4.9 เมื่อกำหนดให้ $\underline{X} = (X; *, 0)$ เป็นพีชคณิต BCK และ $0 \neq r \in X$

กำหนดการดำเนินการ $_k\Delta_r$ บน X โดย

$$x \ _k\Delta_r y = (((...(((x * r) * y) * r) * y)...) * r) * y \quad \text{สำหรับทุก } x, y \in X \text{ เมื่อ } k = 1, 2, 3 \dots$$

r (k ครั้ง)

จะได้คุณสมบัติดังต่อไปนี้

$$1) (x \ _k\Delta_r (x \ _k\Delta_r y)) \ _k\Delta_r y = 0 \quad \text{BCK 2}$$

$$2) x \ _k\Delta_r x = 0 \quad \text{BCK 3}$$

$$3) 0 \ _k\Delta_r x = 0 \quad \text{BCK 4}$$

$$4) (x \ _k\Delta_r y) \ _k\Delta_r z = (x \ _k\Delta_r z) \ _k\Delta_r y \quad \text{BCK 7}$$

$$5) (x \ _k\Delta_r y) \ _k\Delta_r x = 0 \quad \text{BCK 8}$$

5.4.10 ถ้า $\underline{X} = (X; *, 0)$ เป็น โพซิทีฟอินพลิเกทีฟ พีชคณิต BCK แล้ว

$$x \ _k\Delta_r y = x \Delta_r y \quad \text{สำหรับทุก } k = 1, 2, 3 \dots$$

5.4.11 เมื่อกำหนดให้ $\underline{X} = (X; *, 0)$ เป็น โพซิทีฟอินพลิเกทีฟ พีชคณิต BCK ,

$A \subseteq X$ และ $0 \neq r \in A$ จะได้ว่า

A เป็น ไอเดียน $\underline{X}$ ก็ต่อเมื่อ A เป็น ไอเดียน $(X; {}_k\Delta_r, 0)$ สำหรับทุก $k = 1, 2, 3 \dots$

5.5 $(X|_{\sim A}; \cdot, [0]_{\sim A})$ เป็นพีชคณิต BCK เมื่อ $\cdot$ แตกต่างจาก *

5.5.1 เมื่อกำหนดให้ $\underline{X} = (X; *, 0)$ เป็น โพซิทีฟอินพลิเกทีฟ พีชคณิต BCK ที่มีเงื่อนไข(S) และ $A \subseteq X$ เป็น ไอเดียน $\underline{X}$ จะได้ว่า $(X|_{\sim A}; \circ, [0]_{\sim A})$ เป็นพีชคณิต BCK ก็ต่อเมื่อ $A = X$

5.5.2 เมื่อกำหนดให้ $\underline{X} = (X; *, 0)$ เป็น โพซิทีฟอินพลิเกทีฟ พีชคณิต BCK , $A \subseteq X$

เป็น ไอเดียน $\underline{X}$ และ $0 \neq r \in A$ จะได้ว่า $(X|_{\sim A}; \Delta_r, [0]_{\sim A})$ เป็น โพซิทีฟอินพลิเกทีฟ พีชคณิต BCK

5.6 ความเกี่ยวข้องกันระหว่าง $(X|_{\sim A}; *, [0]_{\sim A})$ กับ $(X|_{\sim A}; \circ, [0]_{\sim A})$

5.6.1 เมื่อกำหนดให้ $\underline{X}, \underline{Y}$ เป็นพีชคณิต BCK และ $A \subseteq Y$ เป็นไอคิลบน $\underline{Y}$ ถ้า $\psi : X \rightarrow Y$ เป็นฟังก์ชันถ่ายแบบ แล้ว จะมีฟังก์ชันถ่ายแบบ $f : X|_{\sim \psi^{-1}(A)} \rightarrow Y|_{\sim A}$ เพียงฟังก์ชันเดียวที่สอดคล้องกับ $\pi' \circ f = f \circ \pi$ เมื่อ $\pi : X \rightarrow X|_{\sim \psi^{-1}(A)}$ และ $\pi' : Y \rightarrow Y|_{\sim A}$

5.6.2 เมื่อกำหนดให้ $\underline{X} = (X; *, 0)$ เป็นพีชคณิต BCK ที่มีเงื่อนไข (S) และ $A \subseteq X$ เป็นไอคิลบน $\underline{X}$ ถ้า $\psi : (X|_{\sim A}; *, [0]_{\sim A}) \rightarrow (X|_{\sim A}; \circ, [0]_{\sim A})$ เป็นฟังก์ชันถ่ายแบบ แล้ว จะมีฟังก์ชันถ่ายแบบ $f : (X; *, 0) \rightarrow (X|_{\sim A}; \circ, [0]_{\sim A})$ เพียงฟังก์ชันเดียวที่สอดคล้องกับ $f = \psi \pi$ เมื่อ $\pi : (X; *) \rightarrow (X|_{\sim A}; *)$

จากศึกษาพีชคณิตอนุพัทธ์อย่างอ่อน ที่มาจากการพีชคณิต BCK ในบทที่ 4 สามารถสรุปได้ดังนี้

เมื่อกำหนดให้ $\underline{X} = (X; *, 0)$ เป็นพีชคณิต BCK และ $Y_2 = \{x, y\}$ นิยาม ไบนารี่ BCK-โพลิโนเมียล บน $\underline{X}$ โดย

- 1) x, y เป็น ไบนารี่ BCK-โพลิโนเมียล
- 2) c เป็น ไบนารี่ BCK-โพลิโนเมียล สำหรับทุก $c \in X$
- 3) ถ้า p_1, p_2 เป็น ไบนารี่ BCK-โพลิโนเมียล แล้ว $p_1 * p_2$ เป็น ไบนารี่ BCK-โพลิโนเมียล เมื่อ $*$ เป็นแค่ สัญลักษณ์การดำเนินการ ไบนารี่ และ ให้ $P(Y_2)$ เป็นเซตของ ไบนารี่ BCK-โพลิโนเมียลทั้งหมด โดยมีการกำหนดฟังก์ชัน $\sigma : \{*, 0\} \rightarrow P(Y_2)$ โดยที่ $\sigma(0) = 0$ จะถูกเรียกว่า BCK-ไอลเพอร์สับสทิทิวชันอ่อน

จากการกำหนดนิยามขึ้นมาทำให้ได้ว่า

5.7 เมื่อกำหนดให้ $\underline{X} = (X; *, 0)$ เป็นพีชคณิต BCK และ $0 \neq r \in X$ นิยาม ไบนารี่ BCK-โพลิโนเมียล ของรูปแบบ $p_k(x, y)$ โดยวิธีอุปนัยทางคณิตศาสตร์ ดังต่อไปนี้

1) $p_1(x, y) = (x * r) * y$

2) ถ้า $p_k(x, y)$ ถูกกำหนดมาแล้ว จะได้ว่า $p_{k+1}(x, y) = (p_k(x, y) * r) * y$

ให้ $P_r(Y_2) = \{ p_k(x, y) / k \in N^+ \}$ จะได้ว่า สำหรับ $p(x, y)$ ใน $P_r(Y_2)$ จะสอดคล้องกับสมบัติต่อไปนี้

$$1. \quad p(p(x, p(x, y)), y) = 0 \quad \text{BCK 2}$$

$$2. \quad p(x, x) = 0 \quad \text{BCK 3}$$

$$3. \quad p(0, x) = 0 \quad \text{BCK 4}$$

$$4. \quad p(p(x, y), z) = p(p(x, z), y) \quad \text{BCK 7}$$

$$5. \quad p(p(x, y), x) = 0 \quad \text{BCK 8} \quad \text{เมื่อ } p(x, y) \in P_r(Y_2)$$

5.8 ถ้ากำหนดให้ $\underline{X} = (X; *, 0)$ เป็น โพซิทีฟอินพลิเคทีฟ พีชคณิต BCK และ $p_k(x, y) = p_1(x, y)$ สำหรับทุก $k \in N^+$

5.9 ถ้ากำหนดให้ $\underline{X} = (X; *, 0)$ เป็น โพซิทีฟอินพลิเคทีฟ พีชคณิต BCK และ p_1 จะสอดคล้อง $p_1(p_1(p_1(x, y), p_1(x, z)), p_1(z, y)) = 0 \quad \text{BCK 1}$

ต่อมากำหนดให้เรียก $\sigma\left[\underline{X}\right] = (X; \sigma(*), 0)$ ว่า พีชคณิตอนุพัทธ์อย่างอ่อน ของ $\underline{X}$ โดย σ ซึ่งจากกำหนด จะได้ว่า

5.10 ถ้ากำหนดให้ $\underline{X} = (X; *, 0)$ เป็น โพซิทีฟอินพลิเคทีฟ พีชคณิต BCK และ พีชคณิตอนุพัทธ์อย่างอ่อน $\sigma_{p_k}\left[\underline{X}\right] = (X; p_k(x, y), 0)$ จะสอดคล้องกับ BCK 1, 2, 3, 4, 7 และ BCK 8 เมื่อ $\sigma_{p_k}(*) = p_k(x, y)$

5.11 กำหนดให้ $\underline{X} = (X; *, 0)$ เป็น โพซิทีฟอินพลิเคทีฟ พีชคณิต BCK, $\phi \neq A \subseteq X$ และ $0 \neq r \in A$ ดังนั้น A เป็น ไอเดียลบน $\underline{X}$ ก็ต่อเมื่อ A เป็น ไอเดียลบน พีชคณิตอนุพัทธ์อย่างอ่อน $\sigma_{p_1}\left[\underline{X}\right]$